

IV TRIENNALE SZTUKI
"SACRUM"

Częstochowa 2000

KOMITET HONOROWY

Kazimierz Michał Ujazdowski
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Jan Olbrycht
Marszałek Województwa Śląskiego

Wiesław Maras
Prezydent Miasta Częstochowy

Tomasz Michałowski
Senator Rzeczypospolitej Polskiej

Krzysztof Zanussi
Reżyser filmowy

Od organizatorów

Rada Programowa i organizatorzy czwartej edycji Triennale postanowili tym razem, zrezygnować z formuły otwartego konkursu na rzecz zaproszeń skierowanych do wybranych twórców, czasem nawet ze wskazaniem na konkretne dzieła, wybrano także prace ze zbiorów muzealnych. Nawiązano tym samym do I Triennale, którego głównym autorem był Wojciech Skrodzki, przewodniczący obecnej Rady. Postanowiliśmy również rozszerzyć program "Sacrum". Oprócz dzieł plastycznych prezentujemy dzieła sztuki filmowej oraz spektakl teatralny, są one równorzędnymi częściami Triennale i nie należy ich traktować jako imprezy towarzyszące wystawie.

Stąd wypływa zmiana nazwy z Triennale Plastyki na Triennale Sztuki "Sacrum".

Czwarta edycja odbywa się w jubileuszowym 2000 roku, w czasie wielkich obchodów, podsumowań, porządkowania, czasie "pamięci". Naszym zamiarem było stworzenie swojego rodzaju "Muzeum wyobraźni", wielowątkowej prezentacji dzieł oddających doświadczenie religijne człowieka XX wieku. Doświadczenie religijne szeroko rozumiane, zawierające pytania o sens życia i śmierci, wiarę i uwielbienie, ale też zwątpienie i bunt ze swoimi konsekwencjami, "Ziemię jałową" i apokalipsę, a z drugiej strony nadzieję. Chcieliśmy pokazać również, że sprawy wielkie przejawiają się nie tylko we wzniosłej formie, ale mogą przemówić także poprzez rzeczy małe i błahe.

W ramach Triennale prezentujemy: na wystawie - 102 dzieła 49 autorów, happening Andrzeja Szarka, akcję plastyczną Christosa Mandziosa, przegląd filmowy, spektakl Sceny Plastycznej KUL "Wędrowanie".

Wszystkie poszczególne wydarzenia Triennale są przedstawione dalej.

Organizatorzy zdecydowali się na wydanie informatora, rezygnując z druku większego wydawnictwa. Wiąże się to z naszym zamiarem wydania w przyszłym roku albumu - książki będącej podsumowaniem wszystkich czterech edycji. Materiał, którym dysponujemy pozwala na głęboką refleksję.

Pragniemy serdecznie podziękować wszystkim, którzy nie szczędzili wysiłku, aby Triennale osiągnęło jak najwyższy poziom artystyczny.

komisarz wystawy
Barbara Major

RADA PROGRAMOWA

dr Zbigniew Benedyktowicz
antropolog kultury, redaktor naczelny "Kontekstów"

prof. Wiesław Juszcak
historyk sztuki

dr Janusz Marciniak
malarz, teoretyk sztuki

Leszek Mądzik
dyrektor artystyczny Sceny Plastycznej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

dr Renata Rogozińska
historyk sztuki

prof. Stanisław Rodziński
malarz, teoretyk sztuki, rektor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie

Wojciech Skrodzki
przewodniczący Rady
krytyk sztuki

prof. Kazimierz Gustaw Zemła
rzeźbiarz

SPEKTAKL LESZKA MĄDZIKA
"WĘDROWNE"

SCENA PLASTYCZNA KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO

7 XI - KLASZTOR OO. PAULINÓW NA JASNEJ GÓRZE
SALA PAPIESKA

„(...) W zadziwiający sposób zaznaczyła się w tym spektaklu obecność samego twórcy, który przyjął na siebie rolę narratora i przewodnika. Mądzik oprowadza a nim i opowiada, zaprasza publiczność na niesamowitą wycieczkę i wyczarowuje przed nią zaskakującej urody obrazy...”

Fragment recenzji Janusza Płońskiego zamieszczonej w "Scenie" nr 7

Leszek Mądzik

Założyciel Sceny Plastycznej KUL, twórca jej szesnastu spektakli, także autor kilkunastu scenografii w teatrach artystycznych, profesor poznańskiej ASP, uczestnik kilkudziesięciu festiwali teatralnych na pięciu kontynentach, laureat wielu z nich - już dawno temu ukochał sobie teatr bez słów. Jak sam twierdzi, źródłem milczenia w jego spektaklach jest głębokie przeświadczenie, iż istnieją dziedziny ludzkiej rzeczywistości, które nie poddają się słowu. Mówiąc o nich, nieuchronnie je kaleczymy

i zniekształcamy. Można jednak przekazać ich głębię i prawdę, stosując odpowiednie środki artystycznego wyrazu. Mądzik usiłuje wypowiedzieć niewypowiedzianą ludzką rzeczywistość przy pomocy światła, rytmu i nastroju. Bo to, co w nas najgłębiej i najskrzętniej ukrywane - ostateczne namiętności i stany egzystencjalne, nigdy w pełni nie docierają do świadomości i nie dają się ogarnąć rozumem. "Miłość, wiara, świętość, przerażenie, poczucie skończoności, śmierć - oto co zaludnia przestrzeń tych spektakli" - napisał Mądzik, gdy został zmuszony do "autorskiej" wypowiedzi na temat swej twórczości. Lubelski artysta w swym "kosmicznym" teatrze ożywia i rehabilituje zagrzebane w pamięci archetypy, przywracając widzom możliwości przedracjonalnego oglądu świata. Ulotne, kruche uniwersum jego widowisk kreują cienie i ruchy wysmakowanych form plastycznych poddanych rytmowi wyznaczonemu przez muzykę. Widz pozostaje na swym miejscu „samotny w tłumie”, jest bowiem oddzielony mrokiem od innych widzów i od sceny. Swą wyobraźnią przedziera się przez inne wymiary rzeczywistości opanowane przez dobre i złe moce, dążąc do porozumiewania się ze światem - tym na scenie i tym poza nim.

LESZEK MĄDZIK - WYPOWIEDZI (fragment)

SZTUKA

Daję mi tę cudowność znalezienia ujścia dla tego wszystkiego, co w nas wzbiera. Sprawia, że to co tkwi, wewnątrz mnie, od razu znaleźć się mogło w drugiej osobie. Wprowadzam widza w taki tajemny dla mnie kosmos, w którym dzielę się swoimi lękami zagrożeniami.

Paradoksalnie - im większy dramat uda mi się wydobyć na widowni, tym większą czerpię wiarę w sensowność istnienia i tworzenia dalej tego teatru. Mam nadzieję, że nie zostawiam widza pośrodku jakiegoś absurdu. Wydaje mi się, że wspólnie stajemy wobec możliwości dotknięcia pewnej Tajemnicy. Kiedy po przedstawieniach słucham ludzi, to okazuje się, że to nie tylko moje lęki i przeczucia. W sztuce znalazłem ukojenie...

Christos Mandzios
Urodzony w 1954 roku. Studia w PWSSP we Wrocławiu na Wydziale Malarstwa Grafiki i Rzeźby w latach 1979-1984. Dyplom w pracowni prof. Leona Podsiadłego w zakresie rzeźby. Od 1989 roku pracownik PWSSP we Wrocławiu. Obecnie adiunkt w Katedrze Rzeźby ASP we Wrocławiu.

Ostatnie realizacje (wspólnie z Mariuszem Mikołajkiem) w ramach działań paraplastycznych i wystaw pt. "Na styku...":

2000 rok:

marzec "Barykada" zdarzenie paraplastyczne efemeryczny pomnik Marca'68, ASP Wrocław
kwiecień "Sianie I" zdarzenie paraplastyczne z cyklu Realizacji Paschalnych, Zakład Karny nr 1 we Wrocławiu

"Sianie II" zdarzenie paraplastyczne z cyklu Realizacji Paschalnych, Dworzec PKP, Wrocław

"Wypalanie Brama zjawiska świetlne XI" z cyklu Realizacji Paschalnych, Kościół pw. Matki Bożej Królowej Pokoju, Popowice

Prace prezentowane na wystawie:

"Zjawiska świetlne VI - Pomiedzy..." 1994, instalacja świetlna

"Zjawiska świetlne III - z ziemi..." 1991, instalacja świetlna

"Zjawiska świetlne II - ulotne..." 1991, instalacja świetlna

"Zjawiska świetlne I - w zwierciadle..." 1989, instalacja świetlna

Aleksander Markowski

Urodzony w 1942 roku. Pierwszym nauczycielem był ojciec Kazimierz Markowski, pejsażysta romantyk. Studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie na Wydziale Malarstwa w pracowni E. Krchy i w katedrze scenografii A. Stopki. Dyplom w roku 1969. W latach 1972-77 zrealizował około 30 scenografii teatralnych. Od roku 1999 jest nauczycielem malarstwa i historii sztuki w katolickim liceum ogólnokształcącym im. Matki Bożej Jasnogórskiej w Częstochowie. Od 1996 roku w częstochowskim Ratuszu Muzeum organizuje wieczory wspólnego śpiewania "zapomnianych, ukrytych pod sercem" piosenek.

Wystawy indywidualne m.in.

1993 - Muzeum Diecezjalne, Opole

1994 Galeria Krytyków "Pokaz", Warszawa

1995 Galeria Logos, Łódź

1995/96 Muzeum Częstochowskie

1996 Galeria BWA, Bielsko Biała

Prace prezentowane na wystawie:

z cyklu "W stronę światła" II 2000, olej, 120 x 160

Leszek Mądzik

Urodzony w 1945 roku. Reżyser, scenograf, malarz, twórca i dyrektor artystyczny autorskiego teatru: Sceny Plastycznej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Od założenia Sceny Plastycznej KUL w 1969 zrealizował piętnaście premier: "Ecce Homo" (1970), "Narodzenia" (1971), "Wieczerz" (1972), "Włókna" (1973), "Ikar" (1974), "Piętno" (1975), "Zielnik" (1871), "Wilgoć" (1978), "Wędrowanie" (1980), "Brzeg" (1983), "Pętanie" (1986), "Wrota" (1989), "Tchnienie" (1992), "Szczelin" (1994), "Kir" (1997).

Uczestnik wielu międzynarodowych festiwali teatralnych, laureat wielu z nich, prezentacje własnych spektakli i wystaw o teatrze na pięciu kontynentach, autor kilkunastu scenografii w teatrach Polski, Portugalii, Francji i Niemiec, zajęcia ze studentami na zaproszenie uniwersytetów i szkół artystycznych.

Prace prezentowane na wystawie:

Fotografie "Z drogi"

Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie
Al. NMP 64 42-200 Częstochowa
tel./fax 324 60 57, 324 55 81
e-mail czestochowa64@poczta.onet.pl

ISBN 83-908041-4-X